

บทที่ 5

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ในการทดลองนี้ได้ใช้เชื้อเพลิงสองชนิดคือ น้ำมันเบนซินชนิดพิเศษขององค์การเชื้อเพลิงที่มีจำหน่ายในท้องตลาดทั่วไป และก๊าซหุงต้ม ทำการทดลองที่สภาพการทำงานเดียวกันเพื่อเป็นการเปรียบเทียบ ได้เปลี่ยนตำแหน่งคันเร่ง 2 ค่า ครึ่งหนึ่งและที่ตำแหน่งคันเร่งเปิดสุด

ภายหลังจากการบันทึกข้อมูลเมื่อใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิงแล้ว ได้เปลี่ยนเชื้อเพลิงมาเป็นก๊าซหุงต้ม โดยติดตั้ง vaporizer และ regulator และเปลี่ยนคาร์บูเรเตอร์สำหรับเบนซินมีขนาดคอคอด 27 มิลลิเมตร ส่วนคาร์บูเรเตอร์สำหรับก๊าซมีขนาดคอคอด 26 มม.

เพื่อให้ได้กำลังสูงสุดในแต่ละการทดลอง ได้ทำการปรับส่วนผสมอากาศต่อเชื้อเพลิง และองศาการจุกระเบิดทุกครั้งโดยเครื่องยนต์ให้กำลังสูงสุด

5.1 สมรรถนะของเครื่องยนต์

พิจารณาจากรูปที่ 4.1 ถึงรูปที่ 4.6 ในบทที่ 4 สมรรถนะของเครื่องยนต์ที่มีอัตราส่วนคงที่ค่าหนึ่ง จากการทดลองที่มีตำแหน่งคันเร่งครึ่งหนึ่งและเปิดสุด ในการพิจารณาเมื่อเครื่องยนต์ให้กำลังสูงสุด จะพิจารณาเมื่อเครื่องยนต์มีตำแหน่งคันเร่งเปิดสุดเท่านั้น

(ก) กำลังขาออก

ลักษณะของกราฟแสดงกำลังเมื่อใช้เชื้อเพลิงต่างชนิดกันมีรูปแบบที่ใกล้เคียงกัน พบว่ากำลังสูงสุดของเครื่องยนต์เมื่อใช้ก๊าซหุงต้มเป็นเชื้อเพลิงมีค่าต่ำกว่าเมื่อใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิงเล็กน้อยกับกราฟรูปที่ 4.1 ถึงรูปที่ 4.6 โดยต่ำกว่าประมาณ 2-5% ขึ้นอยู่กับความเร็วรอบ

การที่ก่าตั้งของเครื่องยนต์เมื่อใช้ก๊าซหุงต้มเป็นเชื้อเพลิงมีค่าต่ำกว่าเมื่อใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง เนื่องจากสาเหตุบางประการคือ ก๊าซหุงต้มถูกป้อนสู่เครื่องยนต์ในลักษณะเป็นไอผสมยูเรคาร์บ ดังนั้นไอเชื้อเพลิงส่วนนี้จะไปแทนที่อากาศที่จะเข้าไปผสมกับเชื้อเพลิงเพื่อเป็นส่วนผสมสำหรับการเผาไหม้ เป็นเหตุให้ปริมาณส่วนผสมที่จะถูกจุดระเบิดเพื่อให้เกิดไฟใหม่มีปริมาณที่น้อยลงกว่าเมื่อต้องใช้เชื้อเพลิงที่เป็นของเหลว ส่วนผสมที่มีปริมาณน้อยกว่าเป็นผลให้ไค่ก่าตั้งที่ต่ำกว่า อีกประการหนึ่งน้ำมันเบนซินถูกป้อนสู่คาร์บูเรเตอร์ในลักษณะเป็นของเหลว ในการเปลี่ยนสถานะจากของเหลวเป็นไอในระบบ carburation นั้น น้ำมันเบนซินจะถูกความร้อนจากบริเวณรอบ คือ บริเวณคาร์บูเรเตอร์ ท่อไอดี และจากอากาศที่จะเข้ามาผสม เพื่อเปลี่ยนสถานะเป็นไอ จะทำให้บริเวณท่อไอดีมีอุณหภูมิค่าจนกระทั่งข้างครึ่งไอน้ำมันบริเวณรอบท่อไอดีเกิดการควบแน่นเป็นหยกน้ำเกาะอยู่โดยรอบ การที่ส่วนผสมมีอุณหภูมิค่านี้ เป็นผลให้มีความหนาแน่นสูงขึ้นคือมีปริมาณส่วนผสมเข้าสู่ห้องเผาไหม้มากกว่าเมื่อใช้ก๊าซหุงต้ม ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ก่าตั้งจากเครื่องยนต์เมื่อใช้ก๊าซหุงต้มเป็นเชื้อเพลิงมีค่าต่ำกว่าเมื่อใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง

(ข) อัตราส่วนอากาศต่อเชื้อเพลิง

เพื่อให้ไค่ก่าตั้งขาออกสูงสุดในแต่ละการทดลอง จึงจำเป็นต้องปรับอัตราส่วนผสมอากาศต่อเชื้อเพลิงทุกครั้งไปด้วยเหตุที่ A/F ratio ของเชื้อเพลิงแต่ละชนิดเมื่อให้ก่าตั้งสูงสุด มีค่าแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดของเชื้อเพลิง และมีค่าค่อนข้างคงที่ในแต่ละความเร็วรอบเมื่อให้ก่าตั้งสูงสุด

คอนบนของรูปที่ 4-1 ถึงรูปที่ 4-6 ไค่แสดงการเปรียบเทียบค่า A/F ของการใช้เชื้อเพลิงทั้งสอง พบว่าลักษณะกราฟแสดง A/F มีค่าค่อนข้างคงที่ในทุกความเร็วรอบ อัตราส่วนอากาศต่อเชื้อเพลิงเมื่อใช้ก๊าซหุงต้มจะมีค่าสูงกว่าเมื่อใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิงคือ A/F สำหรับการใช้ก๊าซหุงต้มเป็นเชื้อเพลิงจะมีค่าประมาณ 16 ต่อ 1 ในขณะที่ A/F สำหรับใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิงจะมีค่าประมาณ 14.5 ต่อ 1 เมื่อให้ก่าตั้งสูงสุด

การที่ A/F ของการใช้น้ำมันเบนซิน (C_8H_{18}) มีค่าหรือส่วนผสมมา เนื่องจาก น้ำมันเบนซินถูกป้อนสู่เครื่องยนต์โดยผ่านคาร์บูเรเตอร์ในสภาพเป็นของเหลว ในการเปลี่ยนสถานะเป็นไอในระบบ carburation นั้น มีบางส่วน ของน้ำมันเบนซินเป็นไออย่างไม่สมบูรณ์กล่าวคือ ไม่ระเหยเป็นไอแต่จะอยู่ในรูปของ ละอองหรือหยกน้ำมัน (droplets) ที่ไม่สามารถผสมเข้ากับอากาศได้เป็นเนื้อเดียวกัน ดังนั้นในการปรับส่วนผสมเพื่อให้ได้กำลังขาออกสูงสุดนั้น จึงต้องปรับส่วนผสมให้มากขึ้น เพื่อให้ชดเชยกับส่วนที่ไม่สามารถระเหยเพื่อผสมกับอากาศได้ สำหรับที่ 1500 รอบต่อนาที เฉพาะตำแหน่งคันเร่งเปิดสุดมีค่า A/F ที่แตกต่างจากค่าอื่น ๆ เป็น เพราะรอบเครื่อง 1500 รอบต่อนาที เป็นรอบเครื่องที่ค่าเกินไปทำให้ปริมาณอากาศ ไหลผ่านคอคอคที่มีขนาดกว้าง ความเร็วของอากาศค่ามากสุดอากาศที่เกิดขึ้นเพื่อดึง น้ำมันจากห้องดูดกลอยมีปริมาณน้อย แม้ว่าจะได้ทำการปรับขนาดคนหมู (mainjet) ให้มีขนาดใหญ่แล้วก็ตาม จึงเป็นผลให้ A/F มีค่าสูง (ส่วนผสมบาง) กำลังจากเครื่อง ก็มีค่า

สำหรับการใช้แก๊สซุงค์ม ซึ่งประกอบด้วย โพรเพน (C_3H_8) และบิวเทน (C_4H_{10}) เป็นส่วนใหญ่ มี stoichiometric A/F 15.7 และ 15.5 ตามลำดับ ค่า A/F ของแก๊สซุงค์มจึงควรอยู่ในระหว่างช่วงดังกล่าวขึ้นอยู่กับอัตราส่วนผสมของสารทั้งสอง แต่ในการทดลองครั้งนี้พบว่า A/F ที่ทำให้ได้กำลังสูงสุดมีค่าประมาณ 16.0 ซึ่งเป็นอัตราส่วนผสมที่ค่อนข้างบาง ซึ่งในการปรับเพื่อให้ได้กำลังสูงสุดนั้น A/F ควรจะมีค่าค่อนข้างต่ำ (ส่วนผสมหนา) แต่ผลจากการทดลองมีค่าต่างจากตามทฤษฎี อาจ เนื่องจากความผิดพลาดในการวัดอัตราการไหลเชื้อเพลิงของแก๊สซุงค์มซึ่งทำการวัดโดยการชั่งน้ำหนักของแก๊สที่ไหลผ่านเครื่องซึ่งเทียบกับเวลา กรณีนี้ขอบบัพรองอาจเกิดขึ้นเนื่องจาก เครื่องซึ่งมีความแม่นยำไม่เพียงพอจึงทำให้ A/F ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า stoichiometric A/F

อย่างไรก็ตามในการใช้แก๊สซุงค์มเป็นเชื้อเพลิง เครื่องยนต์ต้องการ A/F ที่บางกว่าเมื่อใช้น้ำมันเบนซิน เนื่องจาก stoichiometric A/F ของน้ำมันเบนซิน (C_8H_{18}) มีค่า 15.1 ในขณะที่แก๊สซุงค์มมีค่าสูงกว่าและแก๊สซุงค์มซึ่งมีสถานะ

คุณภาพต่ำกว่า (13) และ LPG เป็นเชื้อเพลิงที่มีค่าออกเทนที่สูงกว่า gasoline

สำหรับคาร์บอนมอนนอกไซด์ และ ไฮโดรคาร์บอน ซึ่งเป็นสารพิษที่เป็นอันตราย ก่อสิ่งแวกคลุมและสิ่งมีชีวิตนั้น เป็นผลของการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ ปริมาณคาร์บอนมอนนอกไซด์ เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการเผาไหม้ จากการวัดปริมาณ CO และ HC ในไอเสียพบว่า เมื่อใช้กากซุงคัมเป็นเชื้อเพลิง ปริมาณ CO และ HC จะน้อยกว่า เมื่อใช้น้ำมันเบนซิน

ในการใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิงนั้น บางส่วนของน้ำมันเชื้อเพลิงไม่สามารถระเหยเป็นไอเพื่อผสมกับอากาศได้ แต่จะอยู่ในรูปหยดน้ำมันเล็ก ๆ (droplet) ส่วนผสมจึงมีความเข้มข้นของเชื้อเพลิงสูง (ส่วนผสมหนา) เมื่อเกิดการเผาไหม้จึงเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์ทำให้เกิดคาร์บอนมอนนอกไซด์ปนออกมากับไอเสียในปริมาณสูง และหยดน้ำมันหรือไอของส่วนผสมที่เผาไหม้ไม่หมดก็จะเป็นปนออกมากับไอเสียในรูปของไฮโดรคาร์บอนที่ไม่ได้เผาไหม้ (unburned hydrocarbon) ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ปริมาณสารพิษทั้งสองชนิดใช้น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิงที่ออกมากับไอเสียมีปริมาณมากกว่าเมื่อใช้กากซุงคัม

5.3 อัตราส่วนกำลังอัดและสมรรถนะ

รูปที่ 4.13 ถึงรูปที่ 4.24 เป็นการรวมผลการทดลองแสดงถึงสมรรถนะของเครื่องยนต์ที่ทุกความเร็วรอบและทุกอัตราส่วนกำลังอัด

รูปที่ 4.13 ถึงรูปที่ 4.18 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังกับความเร็วยรอบ โดยมีอัตราส่วนกำลังอัดเป็นตัวแปร

รูปที่ 4.19 ถึงรูปที่ 4.24 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังกับอัตราส่วนกำลังอัดโดยมีความเร็วยรอบเป็นตัวแปร

เมื่อเพิ่มอัตราส่วนกำลังอัด กำลังของเครื่องยนต์จะเพิ่มขึ้นในลักษณะที่มีอัตราการเพิ่มลดลงเล็กน้อย และจะใกล้กำลังสูงสุดที่อัตราส่วนกำลังอัดค่าหนึ่งหลังจากเมื่อเพิ่มอัตราส่วนกำลังอัดต่อไป กำลังของเครื่องยนต์จะลดลง เนื่องจากเครื่องยนต์เริ่มเกิด

การน็อค ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าค่าออกเทนของเชื้อเพลิง คือค่าที่แสดงความสามารถ ในการต้านทานการน็อค และโดยที่ก๊าซหุงต้มมีค่าออกเทนที่สูงกว่าน้ำมันเบนซิน ดังนั้นเมื่อ เปรียบจากกราฟรูปที่ 4.19 ถึงรูปที่ 4.24 จะเห็นว่า เมื่อใช้ก๊าซหุงต้มเป็นเชื้อเพลิง จะสามารถปรับอัตราส่วนกำลังอัดให้สูงกว่า เมื่อใช้น้ำมันเบนซินได้โดยไม่เกิดการน็อค

จากรูปที่ 4.23 พบว่า กำลังของเครื่องยนต์เมื่อใช้ก๊าซหุงต้มจะมีอัตราการ เพิ่มที่ลดลงเมื่อเพิ่มอัตราส่วนกำลังอัดถึงประมาณ 10 ในอัตราส่วนกำลังอัดค่านี้เครื่องยนต์ เริ่มน็อคเล็กน้อยที่ความเร็วรอบ 1500 รอบต่อนาที แต่จะไม่เกิดการน็อคเมื่อเพิ่ม ความเร็วรอบ ในรอบเครื่องยนต์ที่ค่า ๆ นั้น ส่วนผสมในห้องเผาไหม้จะเกิด turbulence น้อย การเพิ่มความเร็วยังเป็นการเพิ่ม turbulence ให้กับส่วนผสมซึ่งเป็นการ เพิ่มความเร็วของแนวไฟ (flame speed) การเพิ่มความเร็วยังเป็นการเพิ่ม การลนอัตราการน็อค⁽⁹⁾ ดังนั้นการเพิ่มความเร็วยังเป็นวิธีหนึ่งในการ ลนอัตราการน็อค

5.4 อัตราส่วนกำลังอัดที่เหมาะสม

ในการพิจารณาเพื่อหาอัตราส่วนกำลังอัดที่เหมาะสม มีสิ่งที่ต้องพิจารณาคือ กำลังสูงสุดจากเครื่องยนต์และการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะค่าสูง

จากรูปที่ 4.24 พบว่า กำลังของเครื่องยนต์เพิ่มตามอัตราส่วนกำลังอัด ที่เพิ่มขึ้น จนถึงอัตราส่วนกำลังอัดค่าหนึ่งจะได้กำลังสูงสุด หลังจากนั้นกำลังของเครื่อง ยนต์ จะลดลงเพราะเกิดการน็อคเนื่องจากคุณสมบัติทางกันค่าออกเทนของเชื้อเพลิง ใน การทดลองครั้งนี้ได้ใช้เชื้อเพลิง 2 ชนิด คือน้ำมันเบนซินที่มี Reserch Octane no. 96.5 และก๊าซหุงต้มที่มี Reserch Octane no. 101.48 พบว่าอัตราส่วน กำลังอัดที่เหมาะสมโดยให้กำลังสูงสุดสำหรับการใช้ก๊าซหุงต้มคือ 10.0 โดยประมาณ และมีค่า 9.0 โดยประมาณสำหรับการใช้น้ำมันเบนซิน

พิจารณารูปที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพทางความร้อน (η_{th}) กับอัตราส่วนกำลังอัด พบว่า η_{th} มีค่าเพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนกำลังอัด และมีค่าสูงสุดที่อัตราส่วนกำลังอัดประมาณ 9 และ 10 สำหรับการใช้น้ำมันเบนซิน

และก๊าซหุงต้มตามลำดับ แสดงว่าที่อัตราส่วนกำลังอีกค่านี้ เครื่องยนต์สามารถเปลี่ยน พลังงานในรูปเชื้อเพลิงเป็นกำลังได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบกับ การ ใช้น้ำมันเบนซินที่อัตราส่วนกำลังอีกเดียวกัน การใช้ก๊าซหุงต้มสามารถเพิ่ม n_{th} ได้ สูงกว่า หมายถึงว่าประสิทธิภาพการเผาไหม้ของก๊าซหุงต้มดีกว่า เชื้อเพลิงจึงสามารถ เปลี่ยนรูปมา เป็นกำลังได้มากกว่า

เมื่อพิจารณาถึงการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงจำเพาะ ที่ต่ำสุดก็แสดงในรูปที่

4.26 โดยพิจารณาร่วมกับรูป 4.25 พบว่า bsfc จะลดลงในขณะที่ n_{th} เพิ่มขึ้นและ bsfc จะต่ำสุดเมื่อ n_{th} สูงสุด ในอัตราส่วนกำลังอีกค่านี้ เครื่องยนต์จะมีประสิทธิภาพในการ เปลี่ยนรูปพลังงานจากเชื้อเพลิงเป็นกำลังได้ที่ดีที่สุด ใ้เชื้อเพลิงน้อยที่สุดโดยให้กำลังสูงสุดเมื่อเครื่องยนต์เริ่มมีอุณหภูมิหลังการ เพิ่มอัตราส่วน กำลังอีก n_{th} จะลดลงจึงทำให้ bsfc มีค่าเพิ่มขึ้น

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า อัตราส่วนกำลังอีกที่เหมาะสมของการใช้ก๊าซหุงต้มใน เครื่องยนต์เบนซินจะมีค่าประมาณ 10 โดยให้กำลังสูงสุด ประหยัดที่สุดและไม่เกิด การน็อค

เมื่อเปรียบเทียบ n_{th} ระหว่างการใช้น้ำมันเบนซินที่อัตราส่วนกำลังอีกที่ดี ที่สุด (9.0 CR) กับเมื่อใช้ก๊าซหุงต้ม (10 CR) พบว่าการใช้ก๊าซหุงต้ม สามารถเพิ่ม n_{th} ได้ถึง 9-10% ซึ่งทำให้ bsfc ลดลง

ตาราง 6-1 เป็นการเปรียบเทียบการใช้เชื้อเพลิงสองชนิดที่อัตราส่วน กำลังอีกสองค่า คือที่เหมาะสมสำหรับการใช้น้ำมันเบนซิน (9.0 CR) และที่เหมาะสม สำหรับก๊าซหุงต้ม (10.0 CR) ได้แสดงผลการเปรียบเทียบกำลัง, การสิ้นเปลืองเชื้อเพลิง จำเพาะที่อัตราส่วนกำลังอีกเดียวกัน และที่อัตราส่วนกำลังอีกที่ดีที่สุดของแต่ละเชื้อเพลิง ผลของการ เปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า ในอัตราส่วนกำลังอีกเดียวกันการใช้ก๊าซหุงต้ม จะประหยัดเงินได้ถึง 42% กำลังสูงสุดจะต่ำกว่าเมื่อใช้น้ำมันเบนซิน 2-5% เมื่อ เปลี่ยนอัตราส่วนกำลังอีกเป็นค่าที่เหมาะสมสำหรับก๊าซหุงต้มแล้ว (10.0 CR) และเปรียบเทียบกับเมื่อใช้น้ำมันเบนซินที่อัตราส่วนกำลังอีกค่าเดิม (9.0 CR) ปรากฏว่ากำลังสูงที่สุดของเครื่องยนต์ใกล้เคียงกัน และสามารถประหยัดเงินได้ประมาณ 45%